ఆశ

ముద్దంశెట్టి

ఆశ—

ఈ రెండక్షరాల పదానికి యెంతో ప్రాముఖ్యత వుందనడంలో అతిశయోక్తి వుండదు. బుద్ధి తెలిసిన ప్రతి మానవుడిలోనూ యీ ఆశ' రకరకాల చరిత్రను సృష్టిస్తుంది. దీనిబారినుండి తప్పించుకున్నవాళ్లు, నిష్కాములైన యే మహర్షులో వుంటారు అరుదుగ.

గుర్నాథం మహర్షికాడు. అవతారపురుషుడు, అంతకంటె కాదు. అంచేతనే అతనూ ఆశకు అతీతుడు కాలేకపోయాడు.

ఆ రోజు ఆదివారం. ముప్పయ్యోతారీకు. సాధారణంగా, రెండోతారీకున జీతపురాళ్లు దొరకడం రివాజు. ఊహాలోకంలో రాబోయేనెలకు బడ్జెట్ తయారు చేసుకుంటూ కూర్చున్నాడు గుర్నాథం.

'బియ్యం నిండుకున్నాయండీ!" అంటూ, అక్కడికి వచ్చిందతని? శ్రీమతి.

పక్కనే పిడుగుపడ్డట్టుగా కంగారుపడ్డాడు గుర్నాథం. సంసారబాధ్యత, తననెత్తిన వుంది గాబట్టి, సంభాళించుకున్నాడు. పర్సుతీసి చూశాడు. అయిదురూపాయలు, మరికొంత చిల్లరా వుంది. రెండురోజులు గడిచిపోయేలా కనీసం రెండుకిలోల బియ్యం తెచ్చి పడేస్తే ప్రస్తుతానికి సమస్య తీరిపోతుందనుకున్నాడు.

బియ్యంధర తల్చుకున్నప్పుడంతా వల్లమాలిన కోపం వొళ్ళు తెలియకుండా చేస్తుంది. స్వరాష్ట్రం వదిలి, యెందుకింతదూరం వచ్చానాఅని, తనని తనే నిందించుకునే రోజులున్నాయ్. అయితేనేం . జీవనాధారంకోసం యెక్కడికైనా రావల్సిందేనని సమాధాన పడేవాడు. లేకపోతే యేమిటీ ధర! కిలో రెండున్నర రూపాయలుపెట్టి కొంటేనేగాని, మనిషి తినగలిగే బియ్యం దొరకవు. ఇంత ఖరీదైనా ప్రజలు కొంటూనే వున్నారు. తప్పదు మరి నిజమే! కాని, యెవ్వరిలోనూ చలనం రావడం లేదు. ఒకప్పుడు విప్లవ వాదులుగా వాసికెక్కిన వంగ దేశీయులు యిప్పుడీపరిస్థితిని యెలా సహిస్తూ వస్తున్నారోనన్న సందేహం కలిగిందతనికి. భారత దేశంలో యే ప్రాంతంలోనూ తిండి గింజలు యింత ధరలో అమ్మబడ్డంలేదే. ఇక్కడే ఎందుకీ దుస్థితి? కారణం యేమిటో అతని వూహకి అందలేదుగానీ ఆవేశం మాత్రం ఆకాశపుటంచుల్ని తాకుతున్నట్టుగ వచ్చింది ... అనవసరంగా ఆవేశం తెచ్చుకుంటున్నట్టు గుర్తుకు తెచ్చుకొని. నవ్వుకున్నాడు. తనొక్కడూ యీ ఆవేశంతో బుర్ర బద్దలు కొట్టుకుని ఆలోచిస్తే. ప్రయోజనం యేమిటి?...తనలో తనే ప్రశ్నించుకున్నాడు. ఏమీ లేదనిపించింది. చప్పున లేచి, సంచీ పట్టుకుని బైలుదేరాడు.

త్రోవలో నరహరి యెదురయ్యాడు. "నీ దగ్గరకే వస్తున్నా(నా గుర్నాథం" అన్నాడు.

"ఏమిటి విశేషం..." మామూలు ధోరణిలో అడిగాడు గుర్నాథం. అతని గొంతులో వుత్సాహం ధ్వనించలేదు.

నరహరి. రాజకీయ నాయకుడు వుపన్యాసం ప్రారంభించే ముందు గొంతు సవరించుకొన్నట్టుగా, గొంతు సవరించుకున్నాడు.

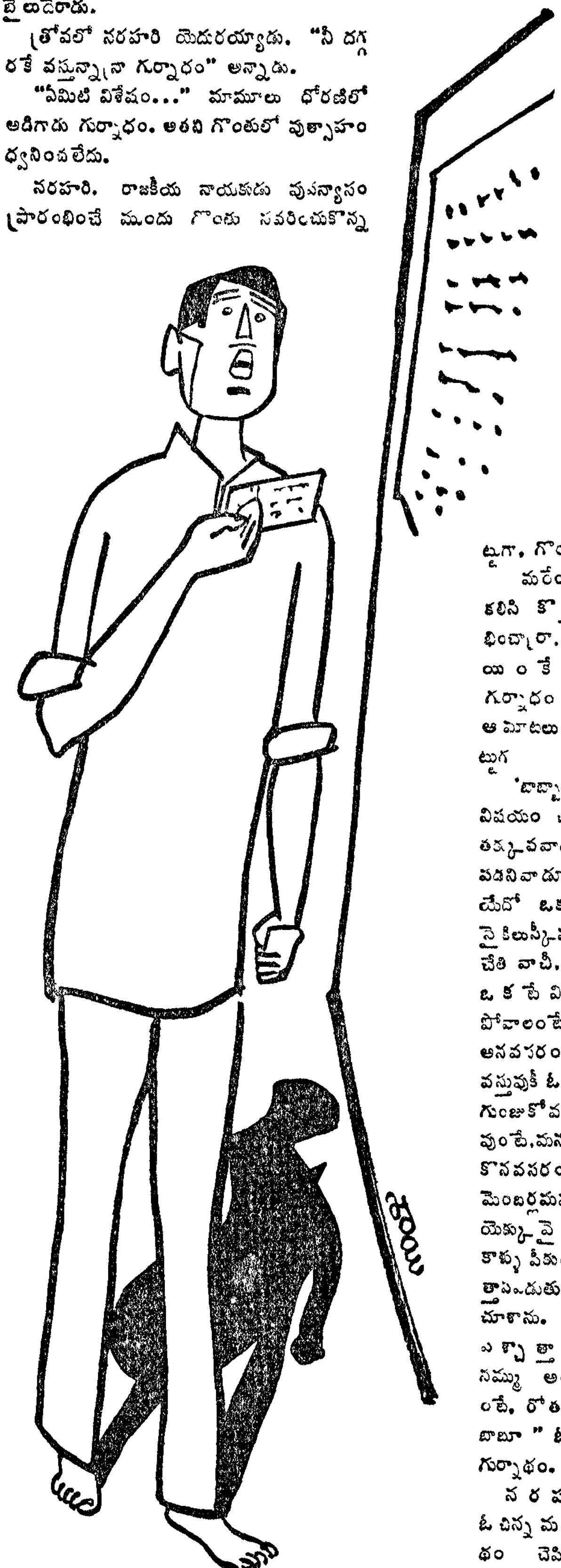

మరేం కాదురా వెన వ్యక్తులు కలిసి కొత్తగా ఓ స్కీము ప్రారంభించార్రా. అదేమిటీ అంటే...' అని, యింకేమో చెప్పబోతూవుంటే, గుర్నాథం రెండు చేతులూ జోడించాడు. ఆ మాటలు వినడానికి యిష్టం లేదన్నట్టుగ

'బాబ్బాబూ మరి, నాకు స్కీముల విషయం చెప్పకురా నాలాంటి తెలివితక్కువవాడూ, కష్టపడ్డానికి యిష్టపడనివాడూ తప్పించి, ప్రతిఒక్కడూ యేదో ఒక స్కీము ప్రారంభించాడు. సైకిలుస్కీము, కుట్టుమిషను స్కీము, చేతి వాచీ, అలారంటైమ్ పీస్ ఫేనూ, ఒకటేమిటి యిలాలిస్టు చెప్పుకుపోవాలంటే సమయమూ చాలదు... అనవసరం కూడాను. ప్రతి ఒక్క వస్తువుకీ ఓ స్కీముంది. వాళ్ళులాభాలు గుంజుకోవడం కోసం పెడుతూ వుంటే, మనం ఒక్కసారి డబ్బుయిచ్చుకొనవసరం లేదన్న తృప్తికొద్దీ, మెంబర్లమవు తున్నాం. క్రమస్యాయిని యెక్కువై Instal ments కట్టలేక కాళ్ళు పీకుతూవుంటే, అప్పుడు పశ్చాత్తాపపడుతున్న చాలా మంది వ్యక్తుల్ని చూశాను. నా మట్టుకు నేనూ అలాగే పశ్చాత్తాపపడు తున్నానంటే నమ్ము అందుకే, స్కీముల మాటవింటే, రోతగావుంది ... నావల్ల కాదురా బాబూ " ఓ చిన్న వుపన్యాసమిచ్చాడు. గుర్నాథం.

నరహరి నిరుత్సాహపడలేదు. ఓ చిన్న మందహాసం చేశాడు. గుర్నాథం చెప్పిందాంట్లో, యే ఒక్కటీ అసత్యం కాదనుకున్నాడు. అయితే,

తను చెప్పబోయే స్కీము వివరాలు. వాటి ఫలితాలు తెలీక. యింత వుపన్యాసమిచ్చిన గుర్నాథం కేసి చిన్న నవ్వు విసురుతూ చూశాడు.

"నువ్వు చెప్పింది, యేదీ అబద్ధం కాదురా! అయితే, వివరాలేవీ నేను చెప్పకుండానే నువ్వు వుపన్యాసం దంచుతున్నావు. ఏ విషయాన్నయినా సమగ్రంగా తెలుసుకుని, దాన్ని విమర్శించు. నిజానికి యిప్పుడు నేను చెప్పబోయే స్కీము సరికొత్తది. భారీయెత్తున నడుస్తోంది. కొన్నాళ్ళకి, భారతదేశమంతా అల్లుకుపోవచ్చు. పేదవాళ్ళకి, మధ్య తరగతి వాళ్ళకి, యిదో అక్షయపాత్ర వంటిదంటే, అతిశయోక్తి వుండదేమో!" సగర్వంగా చెప్పుకుపోయాడు నరహరి.

గుర్నాథంకి విసుగనిపించింది. "ఈ వుపోద్ఘాతాన్ని యిక్కడితో చాలించరా బాబూ! అసలు విషయమేమిటో చెప్పు" అన్నాడు విసుగ్గానే.

"ప్రస్తుతానికి, నువ్వో అయిదు రూపాయలు కట్టాలి. దాన్ని నువ్వు పోగొట్టుకో నవసరం లేదు. దాంతోపాటు మరో ఐదు రూపాయలు అదనంగా సరిగ్గా నెల రోజుల తర్వాత టంచనుగా యిచ్చేస్తారు. అంటే, యే శ్రమా లేకుండా ఐదు రూపాయలు అప్పణంగా వచ్చేశాయన్నమాట నెల రోజుల్లో. అంతటితో అయిపోలేదు. మూణ్ణెళ్ళ తర్వాత డెబ్భయి రూపాయలు, సంవత్సరం తర్వాత ఏడువందల రూపాయలు, నీకు ముట్టజెప్తారు...ఒక్కసారి ఆలోచించు యెలావుందో..." స్నేహితుడి మొహంలోకిచూస్తూ అన్నాడు నరహరి.

గుర్నాథం ఆశ్చర్యపోయాడు అతనిలోని ఆసక్తి పెరిగింది. 'ఆశ' వొళ్ళు విరుచుకొని లేచింది. "ఏమిటేమిటీ" అన్నాడు కళ్ళింతవి చేసుకుంటూ.

నరహరి మొహం విప్పారింది. తన కాన్వాసింగు అమోఘంగా పనిచేస్తున్నందుకు. క్షణం పాటు మురిసిపోయాడు.

"ఆ! చూశావా? నీకూ ఆసక్తి కలిగింది. పాతరకం స్కీము అనుకున్నావేమిటి? ఇది కొత్త తరహా స్కీము. కేవలం ప్రజలు అనుభవిస్తున్న దుర్భర పేదరికాన్ని దూరంచెయ్యడానికి, కొందరు మేధావంతులు సృష్టించిన పథక మిది. ఇల్లాంటి టిక్కెట్లు ఒక పది కొనుక్కున్నావంటే. ఆ నెల కష్టపడతావన్న మాటగాని ఆ పైన ఉద్యోగం వదిలేయాలనుకున్నా తగిన ఆర్థిక శక్తి వస్తుందనుకో. అప్పు డనుకుంటావు. నరహరి లాంటి స్నేహితుడు యీ జన్మలో దొరకడని; మన స్నేహితులు చాలామంది తీసుకున్నారు. నువ్వెన్ని టిక్కెట్లు తీసుకుంటావో చెప్పు?"

నరహరి మాటలకి. ఐసయిపోయాడు గురునాథం. అతని మెదడు చురుగ్గా పనిచేయసాగింది. ఎంతలాభసాటిగా వుంది! ఆలోచిస్తూ వుంటే యిది నిజంగా ప్రజల శ్రేయస్సుకోసం ప్రారంభించిన స్కీములాగానే వుందనిపించిందతనికి. అయితే, అప్పట్లో అతని జేబులో డబ్బు లేదన్న విషయం గుర్తుకొచ్చి. చాలా నిరుత్సాహ పడిపోయాడు. "ఇప్పుడు డబ్బులేదురా! జీతం దొరికాక తీసుకుంటాలే." అన్నాడు.

ఏ విషయాన్నయినా పోస్టుపోన్ చెయ్యడమంటే నరహరికి యిష్టముండదు. ఈ క్షణంలో తల్చుకున్నది మరుక్షణంలో జరిగి పోవల్సిందే! మరుసటిరోజు జరగడానికి వీల్లేదు. అందువల్లనే గురునాథంను అంతటితో వదిలి పెట్టలేదు.

"ఈరోజు తీసుకుంటేనే మనికి త్వరగా దొరకడానికి వీలౌతుందిరా! ఈ స్కీములో ప్రతి నిముషమూ విలువైనదే అనుకో! పోనీ ఒక్క టిక్కెట్టు తీసుకోరా! జీతం దొరికాక మరికొన్ని తీసుకోవచ్చు," అన్నాడు నరహరి.

గురునాథం, తీవ్రంగా యోచించాడు. అతని ఆసక్తి ఆకాశపుటంచుల్ని అందుకుంది. తన శ్రేయస్సుకోరి చెబుతున్న స్నేహితుడి సలహాను పాటించడం మంచిదిలా తోచింది. అయితే, తన దగ్గరున్న పైకం ఐదు రూపాయల పన్నెండణాలే. అందుకనే యిప్పుడు బియ్యం తీసుకోవాలి. ఒక ప్రక్క శ్రీమతి బియ్యం లేవని అల్టిమేటమ్ యిచ్చేసింది. మరోవేపు నరహరి బలీయమైన ఆశను గుండెల్లో నింపేశాడు. ఏం చెయ్యడం?...అతనికేం పాలుపోవటంలేదు. ఇప్పుడా టిక్కెట్టు తీసుకోపోతే అవకాశాన్ని జారవిడుచుకున్న ట్టవుతుందేమో ననిపించింది. ఒకనిశ్చయానికొచ్చేశాడు. బజారో బియ్యం దొరకలేదన్న చిన్న అబద్ధం చెప్పేసి. యిరుగుపొరుగు వాళ్ళదగ్గర్నించి బియ్యంతెచ్చి యీ రెండురోజులు గడిపేయమని శ్రీమతితో చెప్పేస్తేసరి. ఆ పైకం వచ్చినపుడు, హఠాత్తుగ ఆమెను ఆశ్చర్యంలో ముంచేయొచ్చు ... అనుకున్నాడు గుర్నాథం. అప్రయత్నంగా అతనిచేయి ఫేంటుజేబులోకి పోయింది. పర్సుతీసి ఐదు రూపాయలిచ్చేశాడు.

నరహరి విజయోత్సాహంతో. ఓ టిక్కెట్టు చింపి యిచ్చేసి "థాంక్స్ వస్తారా మన స్నేహితుల్ని చాలా మందిని కలియాలి..." అంటూ హడావిడిగా వెళ్ళిపోయాడు.

గుర్నాథం నాలుగడుగులు ముందుకువేశాడు. కాని బజారుకివెళ్ళడం యింక అనవసరమనుకుని వెనక్కి మళ్ళాడు. ఆశ అవసరాన్ని జయించింది మరి.

జీతం అందుకున్నాక, మరో రెండు టిక్కెట్లు తీసుకున్నాడు గుర్నాథం. కొందరు యాభై, వంద టిక్కెట్లు రహస్యంగా తీసుకున్న వాళ్ళు వున్నారు. ఒక్కసారి కోటీశ్వరులై పోవాలని వాళ్ళ ఆశ. తనకి అంత తాహతు లేదని ఆ మూడు టిక్కెట్లతోనే తృప్తిపడ్డాడు గుర్నాథం.

టిక్కెట్టుకొన్న ప్రతివ్యక్తీ కలలుకంటున్నాడు. ఎక్కువ టిక్కెట్లుకొన్న వాళ్ళవుతే రాత్రింబవళ్ళు యిదే ధ్యాసతో మెదడు పాడుచేసుకుంటున్నారంటే అతిశయోక్తికాదు. ముందుగానే ప్లాను వేసుకుంటున్నారు. ఆ డబ్బు వస్తే, యెలా దాన్ని వినియోగించడమా అని.

* * *

ఐదోతేదీ ఉదయం వూరంతా గుప్పుమంది. కొత్త స్కీమును స్థాపించి ప్రజల పేదరికాన్ని నిర్మూలింప బూనుకున్న ఫలానావ్యక్తి అతని సహచరులు కొందరు మాయమయ్యారని వారితోపాటు మొత్తం డబ్బును. వూళ్ళో అక్కడక్కడ గోడల మీద సినిమా పోస్టర్ల ప్రక్కనే చేత్తోరాసిన ప్రకటనలు కనిపించాయి. టిక్కెట్టు కొన్న ప్రతివ్యక్తీ దాన్ని చదివాడు. సోదరులకు నమస్కారం.

ఆశ అన్నది. అందరికీ వుంటుంది. అటువంటి ఆశే నాలోనూ వుంది గనుక. ప్రజలు 'ఆశ'కి దాసులవుతున్నారన్న నిజాన్ని తెలుసుకున్నాను గనుక, యీ ప్రాతిపదిక మీద ప్రయోజనాన్ని సంపాదించాలన్న వుద్దేశంతో, యీ స్కీము స్థాపించాను. చాలామంది సోదరులు ముందు కొచ్చారు. డబ్బున్నవాళ్ళయితే, వందలకు వందలు టిక్కెట్లు కొనేశారు. యింకా ధనవంతు లవ్వాలని. పేదవాళ్లు, మధ్యతరగతి వాళ్ళు, అంతా కొన్నారు తాహతునిబట్టి. అయితే, యే ఒక్కరూ తార్కికంగా ఆలోచించలేదు. ఇంత పైకం యెలా యివ్వగలరని. ఇది సాధ్యమేనా అన్న సందేహం యెవ్వరికీ కలుగలేదు. ఏమైతేనేం - యిది నా మేధస్సుకు ఘనవిజయం. నేనూ, నా సహచరులూ మీ మధ్యే తిరుగుతూవుంటాం. అయినా యెవ్వరూ గుర్తించలేరు. ఈ విధంగా సహకరించిన మీ అందరికీ కృతజ్ఞతలు. తెలివితేటలుండాలే గాని. జీవితాన్ని సుఖమయం చేసుకోవడం సులభంటాను. అందుకే. అది నా విషయంలో పరమసత్యమయ్యింది సెలవ్.

ఫలానా...

వేలకివేలు ప్రజలు వచ్చి ఆ ప్రకటనల్ని చూస్తున్నారు...చదువుకుంటున్నారు. చదువు రాని వాళ్ళు యితరుల వల్ల తెలుసుకుంటున్నారు ... అందరూ నిట్టూర్చారు. చెమ్మగిల్లిన కళ్ళను ఒత్తుకుంటూ నిస్పృహతో వెళ్ళిపోయారు.

గుర్నాథం విన్నాడు. ఓ నిట్టూర్పు విడిచాడు. ప్రకటన చదవడం అనవసర మనుకున్నాడు. ఎవర్ని నిందించడం? ప్రశ్నించుకున్నాడు. స్థాపించిన ఆ ఫలానా వ్యక్తిని మాత్రం ఎందుకు నిందించాలి? ప్రజలే తమని తాము నిందించుకోవాలి. తనూ వారిలో ఒకడే మరి! అందుకే తనని తాను నిందించుకున్నాడు. 'ఆశ' యెంత చిత్రమైంది?.. అనుకుని అదోలా నవ్వుకొన్నాడు.

నరహరి కొద్ది రోజులవరకూ ఆఫీసుకురాలేదు. వచ్చినరోజు గురునాథం అడిగాడు.

"ఏంరా నీకు యేపాటిభాగం లభించిందేమిటి?"

నరహరి తెల మొహం వేశాడు. "వాడిలా చేస్తాడని. యెవ్వరూ అనుకోలేదురా! నాకే మొహం చెల్లడంలేదు...నాకు శ్రమే మిగిలింది, లెంపలేసుకున్నాను. అటువంటివాట్లో యింకెప్పుడూ యిరుక్కోనని" అన్నాడు పశ్చాత్తాప పడుతూ.

గుర్నాథం మెల్లగా నవ్వేడు. "ఆశరా బ్రదర్ ఆశ. చెప్పలేం..." అన్నాడు.

నరహరి మొహం దించుకున్నాడు.

వరా: ఇందులోని పాత్రలు కల్పితాలు. ఎవరూ భుజాలు తడుముకోవద్దు.

అంకితం: తమ జీవితాలు బాగుపడతాయన్న ఆశతో స్కీము టిక్కెట్లుకొని. మోసపోయిన సామాన్యులకు,